

VAN - BEŞYOL MEYDANI, HASTANE CADDESİ, MİLLİ GEMENLİK CADDESİ VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ YARIŞMASI

1. Ödül

Hamdi DOSTOĞLU (mimar)
Aslıhan ÖZASLAN (peyzaj mimarı)

Yardımcılar:

Mahir Murat ÖNER (mimar)
Serhat YAVUZ (mimar)
Sevinc ALKAN (mimar)

2. Ödül

Nimet AYDIN (y. mimar)
Gizem TURGUT (mimar)

3. Ödül

Günay ERDEM (y. mimar)
Sunay ERDEM (peyzaj mimarı)
Pınar ÖZYILMAZ (peyzaj mimarı)
Volkan MÜFTÜOĞLU (peyzaj mimarı)
Mehmet Nazım ÖZER (şehir plancısı)

Danş. Prof. Dr. Oğuz YILMAZ

Yardımcılar

Uğur KAYA, Fatma Banu BAYTAŞ,
Gökhan BORAN, Engin ESEN,
Semiha DEMİRBAŞ, Hazal SARIASLAN,
Gülşen AYLAK, Hande ERDEN

Asli jüri üyeleri

Guzin KAYACI Doç. Dr. Y. Mimar
Akın ERYOLDAŞ Doç. Dr. Y. Mimar
Hüsnü KAPTAN Mimar
Sedat BEKİROĞLU Yard. Doç. Dr. Y. Mimar
Şahin ALKOÇ Mimar

Proje teslimi 10.06.2005

Yarışmanın Konusu

Van'ın süreç içerisinde uğradığı hızlı nüfus artışı ve fiziksel büyüme kentsel mekanlarda işlevsel ve görsel kayıplara neden olmuştur. Bu durum kamuya ait kentsel mekanların yeniden tasarlanması ve tanımlanması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Beşyol Meydanı Dabbağoğlu Parkı, Hastane Caddesi ve Milli Egemenlik Çevresi bu tür değişimin sorunlu örneklerinden birini oluşturmaktadır. Alan, bünyesinde pek çok işlevi bulundurmaktadır. Kentin gelişimine paralel olarak planlı bir şekilde adapte olamamış olan ve yakın çevresinin yemden ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Yarışmanın Amacı

- Van'ın en önemli merkezlerinden biri olan Beşyol Meydanı ve yakın çevresine yeni bir kimlik kazandıran,
- Van kentinin tarihsel ve kültürel kimlik değerlerinin yeniden ön plana çıkarılmasını sağlayan,
- Proje alanını kentin bütünüyle ilişkilendiren ve üst ölçekli plan kararlarını irdeleyip yeniden değerlendiren.
- Alanın yakın ve uzak çevre ile bütünleşmesini sağlama-ya yönelik yeni mekansal ve işlevsel ilişkileri kuran,
- Proje alanında ulaşım alt yapısını plan kararları doğrultusunda irdeleyip taşıt ve yaya ulaşımına çözüm getiren,
- Planlama çalışmalarına veri oluşturacak Kentsel dönüşüm fikir projeleri elde etmektir.

Yarışmacılardan İstenenler

- 1/5000 ölçekli halihazır haritalar üzerinde proje alanının kent bütünü ile ilişkilerini gösterir sema,
- 1/1000 ölçekli halihazır haritalar üzerinde proje alanının yakın çevre ilişkilerini, projenin sistem şemasını gösterir pafta,
- 1/1000 ölçekli arazi kullanım kararları, ulaşım kararlarının yer aldığı plan,
- 1/1000 ölçekli ulaşım şeması, (Ulaşım güzergahları, yaya alanları, transfer merkezleri, trafik akim yönleri, bekleme yerleri ve park alanları, duraklar v.b. gösterir ayrıntıda hazırlanacaktır.)
- 1/1000 ölçekli bölgeleri, yakın etki alanlarını da göz önünde bulunduran dönüşüm stratejileri ve genel kararları gösterir pafta
- 1/1000 ölçekli peyzaj ve yeşil alanlar sistemi (Mevcut yeşil alanları göz önünde bulunduracak, yeşil alan kararlarını gösterecek ve detaylı bir yeşil alanlar sistem raporuyla desteklenecektir.
- 1/500 ölçekli yarışma bölgesine ait kentsel tasarım projesi, (Bu çalışmada gerekli görülen yerlerde 1/200 ölçekli kesit, silüetler ve perspektifler de yer alacaktır.
- Ayrıca istenilen ölçek ve anlatımda, en fazla 3 pafta ile yukarıda belirtilen çalışmalara ait kentsel donatı detayları verilecektir.

P- yukarıda belirlenmiş çalışmaların tamamını açıklayan proje raporu.

Danışman jüri üyeleri

- Burhan YENİGÜN Belediye Başkanı (makine mühendisi)
- Zahir SOĞANDA Belediye Meclis Üyesi (avukat)
- Mahmut ERGÜÇ Belediye Başkan Yardımcısı
- Tuba DEDE Van Belediye Başkanlığı (mimar)
- Emre GÜLAÇ Van Belediye Başkanlığı (şehir plancısı)

Asli jüri üyeleri

- Guzin KAYACI Doç. Dr. Y. Mimar
- Akın ERYOLDAŞ Doç. Dr. Y. Mimar
- Hüsnü KAPTAN Mimar
- Sedat BEKİROĞLU Yard. Doç. Dr. Y. Mimar
- Şahin ALKOÇ Mimar

Yedek jüri üyeleri

- Faruk OSMANOĞLU Mimar
- Selma ASLAN Mimar
- Selçuk DOĞRU İnşaat Teknikeri

Açıklama Raporu

Van kenti süreç içinde Urartular'dan Türkiye Cumhuriyeti'ne uzanan bir çizgi çekerken bu çizgi aynı zamanda ipek yolunda bir mola noktası olmuştur. Medeniyetleri taşıyan, buluşturan ipek yolu, işlevine paralel olarak kültür birikimlerini de bünyesinde barındırmış, aktarmıştır. Urartular'dan başlayan su kültürü günümüz Van kentinde varlığını yeterince hissettirememiş hatta ismini aldığı verdiği en büyük soda gölünden bile yeterli ölçüde faydalanamamaktadır. Kent kültürü hızlı bir erozyona uğrayarak işlevsel ve görsel olarak kaybolmuştur. Bu bağlamda Beşyol Meydanı, Dabbağoğlu Parkı, Hastane Caddesi, Milli Egemenlik Caddesi çevresinde yapılacak olan düzenlemelerde antolojik bir çalışmayla imgeler yaratmak esas alınmış ve Urartular'dan başlayan Türkiye Cumhuriyeti'yle son bulan çizgi; Toprakale'den başlayan, kültür merkezyle son bulan kültür aksına indirgenip kentte barınmış olan tüm medeniyetler kronolojik olarak kentli için yorumlanmış ve hatırlatılmıştır.

Her kültür medeniyet, aks boyunca çeşitli biçimlerdeki geometrik döşeme düzenlemeleriyle bir diğerinden ayrılrken, döneme ait bilgi ve anlatılar kentliye kullanıcıya tasarlanan havuz zeminlerine işlenmek suretiyle aktarılmıştır.

Kent bütününde, yarışma alanını çevreleyen birinci ve ikinci etkileşim alanlarında yapılan yeni trafik düzenlemeleri ile, kente yeni meydanlar ve yeşil alanlar kazandırılmış yayaların oluşturulan meydanlara akması kolaylaştırılmıştır. Ayrıca bu kazanılan mekanların birbirlerine bağlanmaları, kente açılmaları, öneri yeşil kuşağa ulaşmaları sağlanmıştır.

Ercişli Emrah caddesinin yeniden düzenlenmesi ile Beşyol Meydanı, Dabbağoğlu parkı, Hükümet meydanı ortak davranan bir kent mekanı olurken hastane caddesi altında bulunan alt çarşı doğal ışık ve havaya kavuşturulmuş yeni düzenleme ve ilave yapılarak devlet hastanesi önünde oluşturulan meydan da bu açık alanlar sistematığının parçalarından biri haline getirilmiştir.

Van ili araç sayısı, ulaşım sistemi, araç kullanım alışkanlı-

VAN - BEŞYOL MEYDANI, HASTANE CADDESİ, MİLLİ EGEMENLİK CADDESİ VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJE YARIŞMASI

1. Ödül

ğ ihtiyacı ve mevcut yol ağı göz önüne alındığında milli Egemenlik caddesi yayalaştırılmış ve araç trafiği caddeye doğu yönünde paralel olan yirmi beş metrelik bölümmüş caddeye verilmiştir

Kültür aksında yapılan düzenlemede aksın batı tarafı, en dar yeri dört metre olan, günün belli saatlerinde servis, ayrıca acil taşıt trafiğine izin verecek şekilde tasarlanmıştır. Bunlara ilave olarak yan sokaklar da servis ve acil ulaşımına her zaman imkan tanıyacak şekilde yeni trafik akışlarıyla düzenlenmiştir.

Şehrin kalbi haline dönüşecek olan yarışma alanındaki jandarma komutanlığına bağlı mekan kentliye kapalı durumdadır. Alandaki yapılaşmanın azlığı göz önüne alınarak, bu işlevin yeni yerleşmesine taşınmasıyla kültür aksının orta noktasında, kentliye çok amaçlı açık alan ve yeşil alan olarak kullanılacak meydan kazandırılmıştır.

Hükümet meydanındaki düzenleme, idari erkin kentliyle iç içe geçtiği alan olarak ele alınmış, erk/halk kesimi sağlanmıştır. Bilgi aktarımı öğeleri, kentlinin hafızasında imge olarak yer alan Selçuklu ahlat mimari formlarının yorumlanmasıyla yapılmıştır.

Hastane meydanında su öğeleri kentin diğer meydanlarından farklı olarak yorumlanarak su perdeleri ile üçüncü boyuta taşınmış, su sesinin iyileştirici, sakinleştirici etkisinden faydalanılmıştır.

Cam örtü yarışma alanını oluşturan iki aksın bütünleştirici elemanı olarak kullanılırken, iklim koşullarında kentlinin konforunu arttıracak çağdaş bir imge öğe olarak önerilmiştir. Örtünün taşıyıcı ayakları çok fonksiyonlu düşünülerek çeşitli kent mobilyalarının asılmalarına olanak sağlanmıştır.

Kaynak: www.arkitera.com

Nimet AYDIN (y. mimar)
Gizem TURGUT (mimar)

Açıklama Raporu

Van kendine özgü değerleri olan, yoğun tarihsel birikimi, çoğulcu kültürel yapısı ve doğal zenginliklerine koşut olarak kentsel gelişimini gerçekleştirememiş bir ildir. Ülkemizde planlama ve tasarıma gösterilen ilgisizlikten ve hoyrat tavırdan fazlasıyla nasibini almıştır. Ancak, mevcut durumda kent belleği ve kent kimliğinden söz edilebilir birkaç ilden biridir. Bu tasarımda kent belleği ve kent kimliği için bir mimari altyapı oluşturulmaya çalışılmıştır.

Geçmişte, her türden ve dinden mimarının iç içe girdiği bağları, bahçeleri, çarşı- pazarları, çoğu iki katlı düz toprak örtülü evleri, mahalle aralarında yükselen kubbeleri, minareleri, kiliseleri, camileri, konsoloslukları, yerli ve yabancı kolejleri, askeri kışlaların hareketleri ile yaşayan bir kent olan Van da bugün; geçmişinden silik izler taşıyan, kentte tematik vurguların yapılmadığı, kendiliğinden örüle gelen, basit, zarafetten uzak, düz mantık bir düzenlemeyle çağdaş kentlerde olması gereken dinamiklikten yoksun bir yapı söz konusudur.

Kentler dramatik bir şekilde yoksulluklarını realist bir tavırla gösterebilirler. Ancak bu gösterim, geçmişinden güçlü izleri taşıyabilir. Doğaldır ki, kentler steril ortamlar değildir. Ancak, meydana, bulvarıyla, çıkmazıyla, ara yollarıyla, oturma gurubuyla, aydınlatmasıyla, yer döşemesiyle, çöp kutusuyla, mevsimlik bitkileriyle, ağacıyla, kuşuyla, kedisiyle bir kimlik yaratabilir.

Bu yarışma alanı için iyimser hemen hemen hiçbir şey yoktur (100'e yakın ağaç hariç). Aslında bu tasarım için hoş bir başlangıç da olabilir. Ancak, konum itibarıyla hassaslık gerektiren, gelişebilir bir konseptle yaklaşılmasının uygun olacağı varsayılmıştır.

Alan, kendiliğinden oluşmuş kullanım izleriyle bir ulaşım ağına sahiptir. Yeşil eksikliği hat safhadadır. Parçacı,

kopuk, anlamsız yeşil kümeleriyle son derece sert bir görünüme sahiptir.

Haşın bir şekilde kullanılan güncel cephe elemanları ile niteliksiz mevcut yapı stoku uyumsuz, damıtılmamış, hiçbir yorum vaat etmeyen kentsel bir doku ortaya çıkarılmıştır. Alt yapı, tamamen güneybirlik çözümlerle geliştirilmiş, radikal hiçbir çözüm üretilmemiştir. Hangi amaçla yapıldığı belli olmayan yeraltı çarşısı alt yapıya getirdiği aşırı yüklemle işlevsizdir. Yolların çok dar olması, yayanın yok sayılması, alanın hiçbir bölge ile güçlü yaya bağının olmaması büyük bir olumsuzluktur. Cumhuriyet Meydanındaki camdan yapılmış plastik eleman ise alanın tek özgün tasarımıdır.

Meydan, promenat, fiziksel ve sosyal nişler, kaldırım, genellikle tesadüfen rasgele oluşmuştur. Yörenin soğuk ve çok karlı olması, kentte yaşayanların aidiyet bilincinin gelişmemiş olması kentsel donatı elemanları için olumsuzluktur.

Hastanenin arkasındaki pasif zone, yarışma alanı için bir hazinedir. Tasarım tam da bu ana fikir üzerine oturmuştur.

Hz. Ömer Camii'nin konumu yaratılmaya çalışılan meydan ve kentsel tasarım için çok önemsenmiştir. Hastane Kavşağının önündeki üçgen adanın ilk parseli (Erguvan Meydanı) tasarım için tanımlayıcı bir unsurdur. Hükümet Konağı'nın etrafındaki boşluk, Milli Egemenlik Caddesi üzerindeki Jandarma Alay Komutanlığı, Kültür Sarayı etrafındaki boşluk, tasarımın sırtını yasladığı önemli kentsel referanslardır. Hükümet Konağı'nın çevredeki yapı dilinden kopuk, mono blok etkisi bu potansiyeli zayıflatan bir etkidir.

Kaynak: www.arkitera.com

